

ἤρουν πάντα ταῦτα τὰ δυστυχήματα, οἱ Βούλγαροι ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ λεηλατήσωσι τὸν ἐξηκοντημένον ἐκείνον στρατὸν ἐπέπεσον κατ' αὐτοῦ καὶ ἔσφαξαν, ὡς φημίζεται, 22.000 ἀνδρῶν. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ κατὰ τὸν Μωσλεμῶν ἀπέβησαν ἐντεῦθεν παντελῶς ἀμήχανα· διὸ ἐξήγησε καὶ ἔλαβεν ἐπὶ τέλους παρὰ τοῦ καλίφου Ὁμάρ τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια.

Ἡ ἀνάλευσις ἐγένετο τῇ 15 Αὐγούστου 718, ἐν ὁλόκληρον ἔτος ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ πολιορκία. Ὁ περιλιπόμενος στόλος προσελθὼν ἀπὸ τῆς ἀσιανῆς παραλίας ὑπεδέχθη τὰ ἐλευνὰ λείψανα τοῦ περσικοῦ στρατοῦ. Ὅπως ἀθλία ἦτο ἡ κατάστασις τοῦ στρατοῦ τούτου ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅτι, ἐνῶ διὰ τὴν προσεγγίζουσαν Ἰσημερινὰν εἶχε μέγιστον συμφέρον νὰ ἀνακάμψῃ εἰς Συρίαν διὰ ξηρᾶς, δὲν ἐτόλμησε νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀλλὰ προετίμησε νὰ ἐκτεθῇ εἰς μακρὸν καὶ ἐπικίνδυνον πλοῦν. Ἀφ' ἐτέρου ἄπορον εἶναι πῶς ὁ θαλασσοκρατῶν Λέων ἐπέτρεψε εἰς τὰ ἐχθρικά πλοῖα νὰ προσορμισθῶσιν εἰς τὰ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως παραλία τῆς Θυράκης καὶ νὰ ἐπιβιβάσωσιν ἀνενοχλήτως τὸν περσικὸν στρατὸν. Ἴσως δὲν ἠθέλησε νὰ φέρῃ εἰς ἀπελπισίαν τοὺς ἀντιπάλους ἐκείνους καὶ νὰ διακινδυνεύσῃ διὰ νέας μάχης τὴν εὐτυχή τῆς ἀμύνης αὐτοῦ ἔκβασιν· ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἀραβικὸς στόλος ἠδυνήθη ἤδη νὰ προσορμισθῇ εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν καὶ νὰ παραμείνῃ παρ' αὐτῇ ἡμέρας τινάς, ἵνα ἐπιβιβάσῃ τὸν περσικὸν στρατὸν, ἐνισχύει τὴν εἰκασίαν, ἣν ἀνωτέρω ἐξεφέρομεν, ὅτι αἱ δύο τελευταῖαι μοῖραι τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Αἰγύπτου ἠδυνήθησαν ὡσαύτως νὰ προσορμισθῶσιν εἰς τὴν παραλίαν ἐκείνην καὶ νὰ ἀποβιβάσωσι τὰ ἐφόδια τὰ ὅποια τότε ἐκόμιζον πρὶν καταφυγῶσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Βιθυνίας.

Ἡ μεγάλη λοιπὸν περσικὴ καὶ ναυτικὴ στρατιὰ ἡ ἀπειλήσασα τὴν ὑπαρξεν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ ὄλου τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀνεχώρησεν ἀπρακτος καὶ κακῶς ἔχουσα ἀπὸ τῶν περιχώρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου μηνός. Ἀλλὰ μόλις εἰσελθοῦσα εἰς τὴν Προποντιδα κατελήφθη ὑπὸ καταιγίδος δεινῆς, ἐξ ἧς πλείστα τῶν πλοίων τούτων συνετρίβησαν εἰς τὰς ἀκτὰς καὶ τὰς νήσους τῆς μικρᾶς ἐκείνης θαλάσσης, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Προκόννησον, τὴν σημερινὴν νῆσον τοῦ Μαριμαρά. Ἐνῶ δὲ τὰ περιλιπόμενα τῶν πλοίων διέπλεον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος νέα πάλιν ἐπέσκηψεν ἐπ' αὐτὰ τρικυμία, ἐξ ἧς πάντα τὰ σκάφη αὐτανδρα κατεποντίσθησαν πλὴν δέκα· ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων πέντε συνελήφθησαν, ὥστε πέντε καὶ μόνα διεσώθησαν εἰς Συρίαν ἵνα ἀναγγείλωσι τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς. Ἡ πανωλεθρία τῶν Ἀράβων ὑπῆρξε τφόντι φοβερά, διότι ἀπώλεσαν καθ' ὅλην ταύτην τὴν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐιπχείρησιν δισχίλια καὶ πεντακόσια πλοῖα καὶ 500 περίπου χιλιάδας ἀνδρῶν⁽¹⁾.

(1) Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος ἐξαίρει τὸ μέγεθος τῆς τῶν Ἀράβων ἥττης ('18. Κωνστ. Πορφ. Τόμ. 3 σ. 102 ἐκδ. Βόνν.) λέγων· «Καὶ διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας ὅτε στόλος Σουλεϊμάν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἀράβων καὶ ὁ περσὸς στρατὸς τοῦ Μωσλεμᾶ ὑπέστρεψαν ἅπαντες μετ' αἰσχύνης, ἠττηθέντες καὶ καταπολεμηθέντες παρὰ τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῦ βασιλέως. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ καθ' ἡμᾶς πολιτεία ἐπὶ μήκιστον χρόνον, στρατηγούσης τῆς τὴν ἁγίαν καὶ ἄχραντον εἰκόνα καὶ αὐτὸς ὁ Σουλεϊμάν ἠδέσθη καὶ τοῦ ἵππου κατέπεσεν». Ἡς τὴν ἁγίαν καὶ ἄχραντον εἰκόνα καὶ αὐτὸς ὁ Σουλεϊμάν ἠδέσθη καὶ τοῦ ἵππου κατέπεσεν. Πῶς καὶ πότε καὶ πού συνέβη τοῦτο οὐδὲν περὶ τούτου λέγει ὁ Κ. Π.), λέγει ὅμως πρὸ τούτου παραδόξως (σ. 101) «ὄτινος (Μωσλεμᾶ) καὶ δι' αἰτήσεως ἐκτίσθη τὸ τῶν Σαρακηνῶν μαδγίδιον ἐν τῷ βασιλικῷ πραιτωρίῳ». Εἶναι βεβαίως αἰνιγμα ἡμῖν ἀληθές καὶ δυοεξήγητον πῶς διαρκούσης τῆς πολιορκίας ἢ μετὰ τὸ ἐπονειδιστον τοῖς Ἀραβι τέλος αὐτῆς ἐκτίσθη μαδγίδιον ἐν τῷ βασιλικῷ πραιτωρίῳ τῆς βασιλευούσης τῇ αἰτήσει τοῦ Μωσλεμᾶ, ἵνα αὐτὸς προ-

